

ЕЛЕКТРОННИЙ УРЯД — організація **державного управління** на основі електронних засобів оброблення, передачі та розповсюдження інформації. Е. у. надає послуги держ. органів всіх гілок влади різним категоріям громадян (пенсіонерам, робітникам, бізнесменам, держ. службовцям тощо) електрон. засобами, інформує їх тими ж засобами про роботу держ. органів. Необхідна умова переходу до Е. у. — широка інформатизація всіх процесів у звич. діяльності мін-в, відомств, місц. органів виконав. влади, причому як внутр., так і зовнішніх. У цьому випадку з'являється реальна можливість забезпечити інформ., функціонал. взаємодію уряду з кожним громадянином, суб'єктом управління. Е. у. не є доповненням або аналогом традиц. уряду, він лише визначає новий спосіб взаємодії на основі актив. використання інформ.-комунікац. технологій для підвищення ефективності надання держ. послуг. Е. у. складається з трьох осн. модулів (уряд — урядові, уряд — бізнесу, уряд — громадянам) і включає численні прикладні елементи: свободу доступу громадян до держ. інформації, переведення держ. органів на безпаперове діловодство, встановлення для всіх держ. органів показників ефективності роботи на рік і регуляр. їх контроль, здійснюваний парламентом і громадянами, введення у держ. органах пластикових карт для ідентифікації держ. службовців, перерахування їм зарплати, розрахунків за відрядженнями, перенесення до мережі більшості стандарт. трансакцій між державою та громадянами чи бізнесом та ін. Така форма спілкування з державою зумовлює не тільки більш ефективне й менш витратне адміністрування, але й кардинал. зміни взаємовідносин між громадянами і органами держ. влади та місц. самоврядування.

В Україні у рамках Нац. програми інформатизації (1998) передбачено широкий спектр проектів, спрямованих на інформатизацію органів законодав., судової, виконав. влади й органів місц. самоврядування, а також проекти заг.-держ. значення: створення системи інформ. ресурсів з різних напрямів — цифр. карти, земель. кадастр, реєстр насел., ін. реєстри, зокрема наук.-тех. інформації, стандарти з інформ. технологій тощо. Заплановано розвиток або створення понад 30-ти інформ.-аналіт. систем різних рівнів та 20-ти систем електрон. інформ. ресурсів заг.-держ. масштабу. Серед них — системи інформ.-аналіт. забезпечення органів держ. статистики, податк. адміністрації, митної служби, Мін-в транспорту, праці та соц. політики, аграр. політики, внутр. справ, інформ.-аналіт. система з

питань надзвич. ситуацій, Вищого арбітраж. суду й багатьох ін. Виконання цих програм у повному обсязі та реалізація регіон. програм — найважливіші складові побудови Е. у. Фахівці ООН визначили наступні стадії розвитку Е. у.: сформована присутність держави в Інтернеті (один або декілька офіц. уряд. сайтів пропонують користувачам статистичну інформацію і слугують інструментом для зв'язку уряду з громадськістю); посилювана присутність (кількість уряд. сайтів зростає, інформація стає динамічнішою, користувачі одержують більше можливостей для доступу до держ. інформації); інтерактивна присутність (здійснюється формал. обмін інформацією між користувачами й уряд. органами: заповнення форм, подання заяв он-лайн); присутність держави в Інтернеті на рівні трансакцій (користувачі мають доступ до певних даних, пріоритетність яких визначають на основі влас. потреб; існують трансакції, здійснювані он-лайн: сплата податків, реєстрац. зборів і мит); повністю інтегров. присутність держави (завершена інтеграція всіх держ. інтернет-ресурсів в рамках єдиного порталу). Нині Україна перебуває між першим і другим етапами. Ухвалення законів про електрон. цифр. підпис та тех. засоби захисту інформації, а також про статус електрон. документів дозволить переміститися на третій. Переваги такої градації полягають у тому, що вона передбачає поступовість формування Е. у. (як й інформ. суспільства загалом), виходить з реал. можливостей суспільства і держави, зокрема економічних. Передусім йдеться про інформатизацію всіх управлін. процесів у органах держ. влади, інформатизацію міжвідом. взаємин, створення комп'ютер. систем, здатних підтримувати всі функції взаємодії цих органів із насел. і бізнесовими структурами. Нині Україна посідає 41-е м. в рейтингу ООН серед країн стосовно готовності до Е. у. (для порівняння: РФ — 60-е, Польща — 33-є). У першу п'ятірку ввійшли: Швеція, Данія, Норвегія, США, Нідерланди. Індекс готовності розраховують на основі показників розвиненості веб-послуг Е. у., телекомунікац. інфраструктури та ступ. готовності насел. до подіб. нововведення.

Рекомендована література

1. Шевчук О., Голобуцький О. E-Ukraine. Інформаційне суспільство: бути чи не бути. К., 2001.

Л. І. Федулова

Бібліографічний опис:

Електронний уряд / Л. І. Федулова // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2009. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-17764>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).